

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Volvminibvs Comprehensvs

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Conclusio ratione suadetur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](#)

butis, non apprehendimus in illo omnipotenti-
am, nec iustitiam, aut misericordiam. Denique
in Deo non esset Trinitas Personarum, quia in
illo signo rationis, in quo divina natura, abstra-
ctis per intellectum personalitatibus, apprehen-
ditur, nullæ in eo concipiuntur relationes, aut
personæ, vel actus notionales.

110 Non valet etiam aliorum responsio, qui di-
cunt Aristotelem & D. Thomam non negare
unam ex propositionibus contradictoriis de fu-
turo contingentem esse determinatè veram, quo-
ad se, & respectu intellectus divini, sed solum
quoad nos, & respectu intellectus humani, cui
talis veritas occulta & incognita est. Non valet,
inquam, haec elusio: Tum quia, juxta illam, dis-
ciri quod Aristoteles & D. Thomas inter
propositionibus de futuro contingentem, & de pre-
senti ac de præterito statuerint, subsisteret nequit,
cum non solum propositiones de futuro contingen-
ti, sed etiam de præsenti & de præterito, pos-
sent esse nobis occultæ & incognitæ. Tum etiam,
quia non aliam reddunt rationem, quare neutra
ex propositionibus contradictoriis de futuro
contingenti sit determinatè vera vel falsa, nisi
quia futurum contingens non habet esse deter-
minatum in suis causis, ut patet ex verbis D.
Thomæ in I. distin. 38. quæst. I. art. 5. ad 1. suprà
relatis, ait enim: *Futurum contingens non est deter-
minatè verum antequam fiat: quia non habet causam
determinatam. Sed hæc ratio probat futura con-
tingentia non habere veritatem objectivam de-
terminatam ante decretum, etiam quoad se, &
respectu intellectus divini: Ergo prædicta in-
terpretatio non est legitima.*

§. III.

Conclusio ratione suadetur.

111 Potest insuper probari conclusio ratione fun-
damental, quam sic breviter propono. Veri-
tas objectiva determinata, de objecto absolute, vel
conditionate futuro, præsupponit ipsum ob-
jectum ut absolute, vel conditionate futurum:
Sed nullum contingens ante decretum, & præ-
definitionem voluntatis divinæ, est absolute, vel
conditionate futurum: Ergo nec ulla propo-
sitio de futuro contingentem determinatè vera
vel falsa. Major constat ex illo communī Philoso-
phorum axiome, *Ex eo quod res est vel non est, pro-
positio dicitur vera vel falsa: cuius ratio est, quia ve-
rum præsupponit ens, sicut proprietas essentiam.* Minor autem constat ex dictis §. 2. articuli præ-
cedentis, ubi demonstravimus ante decretum,
& prædefinitionem divinæ voluntatis, nihil esse
determinatè futurum: Tum quia ante illud res
omnes sunt in statu meritis possibilis, & solum
habent esse in virtute & omnipotentiæ Dei; &
tunc adhuc nihil amplius habebat mundus hic
productus, quam qui solum est possibilis. Tum
etiam, quia ante Deum decretum, futura con-
tingentia non habent esse futurum ex natura sua, a-
rias Deus non posset facere ut non essent futura;
neque ex Dei causalitate, cum enim Deus sit ag-
ens liberum, non potest intelligi aliqua ejus
causalitas, ante decretum, & liberam determina-
tionem sua voluntatis.

112 Addo quod, futurum (ut suprà ostendimus)
est illud quod est determinatum in causa, ad ha-
bendam existentiam pro duratione sequenti:
unde cùm ante decretum, quod est libera deter-
minatio divinæ voluntatis, nihil sit determina-
tum in causa prima, ad habendam existentiam

A pro duratione sequenti, nihil etiam antecedens
ter ad illud, potest esse, vel concipi ut determi-
natè futurum: sicut nec ante Dei potentiam, ni-
hil potest esse, vel concipi ut possibile.

Probatur secundò conclusio: Omnis veritas
objectiva determinata, debet fundari in aliquo
esse, cum veritas consequatur ad ens: Vel ergo
veritas objectiva futurorum contingentium
ante decretum, fundatur in esse quod habent in
se, vel in esse quod habent in suis causis? Neu-
trum dici potest: Ergo nullam habent veritatem
objectivam ante decretum. Minor, quantum ad
primam partem, constat: contingentia enim,
quandiu sunt futura, non sunt in se, ut patet:
B Ergo veritas objectiva eorum, si quam ha-
beant, non potest fundari in esse quod habeant
in se. Prolatur vero quantum ad secun-
dam. Nulla res futura habet esse certum &
determinatum in causa indifferenti, & impedi-
bili, ut suprà contra Molinam ostendimus: Sed
ante decretum omnis causa libera & concin-
gens, est indifferenti, & impedibilis, saltem ad Deum:
Ergo ante illud non habet esse certum & deter-
minatum in suis causis. Unde D. Thomas in
distin. 38. quæst. I. art. 5. *Quædam causæ sunt qua se ha-
bent ad utrumque, & in ipsis causis effectus de futuro
nullam habent certitudinem, vel determinationem.*

Confirmatur: Veritas objectiva, ut diximus in
C primo notabilis, constituit in connexione prædi-
cati cum subjecto: At in signo rationis antec-
edente divinum decretum, nulla potest esse aut
concipi connexio inter prædicatum & sub-
iectum propositionum de futuro contingentem:
Ergo nec ulla veritas objectiva. Minor proba-
tur, in tali signo nulla potest esse vel concipi ca-
sa, que certò & infallibiliter conjungat extre-
ma propositionis de futuro contingentem, v.g.
existentiam cum Antichristo, vel conversionem
cum Petro: nam in tali signo non concipiatur
Deo, nisi omnipotentia nudè sumpta, & omni-
no indeterminata ad productionem rerum, &
secundum principia Adversariorum, decretum
indifferenti concurrenti ad quodcumq; homo
voluerit: At conexio illorum extremorum, non
potest procedere, nec à divina omnipotentiā nu-
dè sumpta, & indeterminata, neq; à decreto in-
differenti: quædam (ut supradiximus cum S. Thoma) à
causa indifferenti, ut indifferenti est, non potest
oriri certus & determinatus effectus: Ergo insi-
gnō antecedenti decretum, nulla potest esse aut
concipi conexio determinata inter prædicatum
& subjectum propositionis de futuro contingentem.

Probatur tertio: Adversarii dum intendunt
suadere determinationem veritatis objectivæ in
futuris contingentibus, pro priori ad decretum,
committunt circumstans vitiosissimum: etenim
determinationem veritatis objectivæ suadere
nituntur, ut probent determinationem veritatis
formalis existentis in divino intellectu; quod
patet, ponunt enim determinatam veritatem
objectivam in futuris contingentibus, ut in ea
certò à Deo cognoscantur, cognitione omnino
infallibili, quæque non sit exposta falsitati: hoc
autem idem est ac probare determinationem
veritatis formalis. At etiam determinationem
veritatis objectivæ, colligunt ex determinatio-
ne veritatis formalis: Ergo committunt circumstans
vitiosum. Minor subsumpta probatur: nam pro illa
determinatione sic arguit. Tunc propositio est
vera determinatè, quando significat re sicut est:
Sed hoc habet propositio de futuro contingentem
ante

ante decretum: Ergo ante illud habet veritatem determinatam. At propositio significans, est formalis, non autem objectiva; hac enim non significat, sed significatur. Ergo etiam ex veritate determinata propositionis formalis, conatur inferre determinatam veritatem objectivam futurorum contingentium, ac proinde circulum committunt virtiosissimum. Ita egregie illudissimum & sapientissimum Magister Petrus Godoy, Episcopus Oxomensis, in manuscriptis Tradicatus scientia Dei.

Probatur quartò conclusio, evertendo pricipium Adversariorum fundamentum. Si propositiones de futuro contingentib; essent veræ determinatæ, pro priori ad decretum, maximè quia in tempore futuro habebunt suam de inesse veram: v.g. ista propositio, si Deus Petrum vocaverit, consentieret, ideo secundum Adversarios, est determinata vera ante decretum, quia adveniente tempore, pro quo consenserit futurus dicatur, & conditione posita, Petrus consentieret determinata: At ex veritate propositionis de inesse, non licet colligere veritatem determinatam, in propositione de futuro, pro omni priori natura, sed ad summum pro omni instanti reali antecedenti: Ergo ruit pricipium fundamen-tam adversa sententiae. Major patet, Minor probatur. Ex aliâ veritate de præsenti, non sequitur fuisse veras propositiones de futuro, pro omni instanti natura; alias ex hoc quod Petrus modo consenseret vocationi Dei, licebit inferre fuisse consenteturum, sub conditione quod vocaretur, pro signo possibilis rerum; immo & pro signo antecedente divinam omnipotentiam, & ipsius Dei existentiam, quod nemo dicet: Ergo nec recte colligitur futuritio determinata, pro priori ad decretum, & prædefinitionem voluntatis divine.

Probatur quintò, & simili argumento aliud Adversariorum fundamentum convellitur: illi enim ex natura & vi oppositionis contradictorie, inferunt determinatam veritatem aut falsitatem in propositionibus de futuro contingentibus ante decretum: Sed ex natura & vi oppositionis contradictoria, malè infertur talis determinata veritas aut falsitas, pro priori ad divinum decretum: Ergo aliud ipsorum fundamentū corruit. Major est certa, & constabat ex verbis Patris Martini nisi referendis. Minor vero probatur. Vis contradictionis non petit quod una propositio sit determinata vera & altera falsa, pro priori ad decretum divinum; sed ad summum petit quod pro omni instanti reali, una sit vera, & altera falsa: Ergo ex vi & lege contradictionis, non bene inferunt determinata veritas aut falsitas in propositionibus contradictoriis de futuro contingentib; , pro priori ad decretum. Consequens est legitima, Antecedens vero probatur. Vis contradictionis non petit quod non propositio sit determinata vera, & altera falsa, pro omni priori: Ergo necessaria pro priori ad decretum. Antecedens est certum, alias propositiones contradictoriæ de futuro contingentib; , essent vera, etiam pro priori ad rerum possibiliterem, immo quod magis est, sequetur quod pro priori ad existentiam Dei, & ad prædicta necessaria illius, deberent verificari. Ex quo ulterius fieret, prius aliquid creaturæ esse futurum, quam Deus conciperetur existens: quod nihil absurdius dici potest. Consequens autem videtur manifesta, quia nulla est ratio probans veritatem deter-

A minatam in propositionibus de futuro contingentib; , pro priori ad decretum, ex vi & lege contradictionis, quæ pari efficaciam non militet, pro omni priori & signo imaginabili, ut constabit cùm motiva adversa sententia expendumus.

Probatur sextò conclusio destruendo aliud fundamentum Adversariorum. Si ob aliquam causam, ex vi contradictionis una ex contradictionis deberet esse determinata vera, & altera determinata falsa, maximè quia propositio disjunctiva composita ex contradictionis, v.g. ista, Petrus in his occasionibus & circumstantiis positus operabitur, vel non operabitur, habet pro illo priori determinatam veritatem, sic enim argunt Adversarii: At hæc ratio est nulla: Ergo Adversarii ruinoso nuntiuntur fundamento. Probatur Minor: Illa propositio non solum est vera, sed etiam est omnino necessaria: At nulla ex suis partibus est necessaria: Ergo veritas prædictæ propositionis non sumitur ex veritate partium, & consequenter ex eo quod sit determinata vera pro priori ad decretum, non recte colligitur determinata veritas partium illius, pro illo priori.

Confirmatur: Illa propositio non tantum est vera, pro priori ad decretum, subsecuto ad signum possibilis, sed etiam pro signo possibilis rerum: Atqui pro isto signo nulla ex suis partibus, est vera determinata, ut fatentur Adversarii: Ergo ex eo quod sit vera pro priori ad decretum, non recte colligitur determinata veritas alicujus partis, pro illo priori. Minor patet, Major probatur. Ista propositio est æternæ veritatis, non minus quam hæc: *Homo est animal rationale*: immo est veritas primorum principiorum, sicut & ista, *Quodlibet est vel non est*, quæ est unum ex primis principiis, ex soli terminis manifestum. Ergo sicut hæc propositio, *Homo est animal rationale*, quia est necessaria, gaudet veritate, pro signo possibilis rerum, terminatque scientiam necessariam Dei; ita etiam prædicta proposicio, pro signo possibilis, erit vera, scientiam necessariam terminabit.

§. IV.

Demonstratur ex Adversariorum sententia, tolli libertatem & contingentiam rerum.

Prima ratio sumitur ex ipsis principiis Adversariorum, & potest sub hac forma propoziri. Illud quod est futurum ex vi & natura oppositionis, quæ est inter duas propositiones contradictoriarum, est futurum necessariò, necessitate absoluta, & antecedente: At juxta principia Adversariorum, contingentia sunt futura, ex vi & natura oppositionis contradictoriarum: Ergo sunt futura necessariò, necessitate absoluta & antecedente. Major constat, effectus enim subsequens ad causam necessariam necessitate absoluta, eandem soritur cum ea necessitatē: Atqui vis & natura oppositionis contradictoriarum, est causa necessaria necessitate absoluta; cum illa fundetur in hoc primo principio: *Quodlibet est vel non est*, quod nihil potest dari magis necessarium: Ergo si futuritio rerum contingentium procedat ex vi & natura oppositionis contradictoriarum, aut in illa fundetur, erit necessaria necessitate absoluta. Minor autem probatur. Ex eodem principio oriri debet futuritio in rebus contingentibus, ex quo oritur veritas objectiva in propositionibus contradictoriis, quæ de illis enuncian-